

Sociālā nodrošinājuma tiesības Skotijā

2016. gadā Skotijā pieņemtais likums atļāva Skotijas valdībai izveidot sekojošas pabalstu shēmas. Šie ir papildus pabalsti tiem, kurus izmaksā AK valdība, piemēram, valsts pensija. Apmeklējiet šo saiti, lai uzzinātu vairāk par AK valdības pabalstiem -

<https://www.gov.scot/publications/responsibility-for-benefits-overview/>

Pabalsti - ES pilsoņiem ar pastāvīgā iedzīvotāja statusu

ES pilsonis ar pastāvīgā iedzīvotāja statusu var saņemt sociālos pabalstus tādā pašā kārtībā kā jebkurš AK pilsonis, ja atbilst visiem noteiktajiem kritērijiem.

Pabalsti - ES pilsoņiem ar pagaidu iedzīvotāja statusu

ES pilsonim ar pagaidu iedzīvotāja statusu jābūt tiesībām šeit dzīvot, lai varētu saņemt sociālos pabalstus. Apmeklējiet šo saiti, lai uzzinātu vairāk par tiesībām šeit dzīvot -

<https://www.gov.uk/right-to-reside>

[Apmeklējiet šo saiti](#), lai uzzinātu vairāk par ES pilsoņu tiesībām uz pabalstiem.

Skotijas pabalstu izklāsts

- Bērna invaliditātes pabalsts (*Child Disability Payment*)
- Bērna pabalsts ziemas apkurei (*Child Winter Heating Assistance*)
- 5 sociālais nodrošinājuma pabalsti ģimenēm Skotijā: Labs sākums piešķirums/pabalsts (*Best Start Grant*), grūtniecības un mazuļa maksājums, pārtika un, Skotijas bērnu pabalsts, sākumizglītības pabalsts, skolas vecuma pabalsts.
- Jaunā aprūpētāja piešķirums (*Young carer grant*)
- Aprūpētāja pabalsta papildus maksājums (*Carers allowance supplement*)
- Pabalsts uzsākot darbu (*Job start payment*)
- Apbedīšanas pabalsts (*Funeral Support Payment*)
- Pieaugušo invaliditātes pabalsts

Bērna invaliditātes pabalsts (*Child Disability Payment*)

Kas tas ir?

Šis maksājums sedz dažus papildus izdevumus, kas var rasties bērnam ar invaliditāti.

Maksājums netiek aplikts ar nodokļiem un sastāv no 2 elementiem: aprūpe un mobilitāte. Bērniem vecākiem par 3 mēnešiem var tikt piešķirts aprūpes elements. Bērniem vecākiem par 3 gadiem var tikt piešķirts mobilitātes elements.

Aprūpes elementam ir 3 dažādas maksājuma likmes: zemākā (£24,45 nedēļā), vidējā (£64,50 nedēļā) un augstākā (£92,40 nedēļā). Šīs likmes ir atkarības no aprūpes līmeņa, kāds bērnam ir nepieciešams.

Mobilitātes elementam ir 2 maksājumu likmes: zemākā (£24,45 nedēļā) un augstākā (£64,50 nedēļā) Šīs likmes tiek noteiktas atkarībā no tā, kāda ir bērna mobilitāte. Minētās pabalsta likmes ir spēkā no 2022. gada aprīļa un tiek pārskatītas katru gadu.

Apmeklējiet šo saiti, lai uzzinātu vairāk par pabalsta likmēm - <https://www.mygov.scot/child-disability-payment>

Apmeklējiet šo saiti, lai piekļūtu informācijai par bērniem ar neārstējamām slimībām - <https://www.socialsecurity.gov.scot/asset-storage/production/downloads/Child-Disability-Payment-terminal-illness-stakeholder-factsheet-V1.1.pdf>

Kurš šo var saņemt?

- 16 gadus un vecākas personas, kurām ir garīgi traucējumi vai invaliditāte.
- Šo pabalstu maksā Skotijas Sociālā nodrošinājuma pārvalde līdz bērns sasniedz 18 gadu vecumu.
- Bērnā ar invaliditāti nav nepieciešama diagnoze. Pieteikuma iesniedzējs paziņo Skotijas Sociālā nodrošinājuma pārvaldei bērna simptomus.
- Apmeklējiet šo saiti, lai uzzinātu vairāk par to, kurš var iesniegt pabalsta pieteikumu - <https://www.mygov.scot/child-disability-payment/applicants>

Kā pabalsts tiek maksāts?

Bērna invaliditātes pabalsts tiek maksāts katru 4.-to nedēļu ar pārskaitījumu bankas kontā, ko norādījis pieteikuma iesniedzējs.

Ja bērns ir neārstējami slims, bērna invaliditātes pabalsts tiek maksāts katru nedēļu, vienu nedēļu uz priekšu.

Pabalstu aprēķinās un maksās sākot ar:

- Datumu, kad pieteikuma pirmā daļa tiks iesniegta tiešsaistē,
- Datumu, kad Jūs pirmo reizi pazvanījāt Skotijas Sociālā nodrošinājuma pārvaldei, lai pieteiktos pa telefonu vai iesniedzāt veidlapas.

Kad Jūsu bērnam paliks 16, Skotijas Sociālā nodrošinājuma pārvalde sazināsies ar Jums, lai noskaidrotu vai Jūsu bērns vēlēšies pats pārvaldīt vai saņemt pabalstu.

Kā pieteikties?

Pieteikšanās uz pabalstu notiek divos posmos, to var izdarīt tiešsaistē, pa telefonu vai aizpildot veidlapas (pieteikumu uzsāk pa telefonu un nākošais posms ir veidlapu aizpildīšana, kuras tiek nosūtītas pa pastu ar iekļautu apmaksātu atpakaļ sūtījuma aploksni).

Ja bērns ir neārstējami slims, pieteikšanās sastāv tikai no viena posma, ar mērķi paātrināt pieteikšanos.

Pieteikšanās nākošais posms tiek veikts 6 nedēļas pēc pirmā posma.

Apmeklējiet šo saiti, lai uzzinātu vairāk par to kā pieteikties - <https://www.mygov.scot/child-disability-payment/how-to-apply>

Ja Jūs neapmierina lēmums

- Ja Jūs neapmierina Sociālais nodrošinājuma pārvaldes lēmums, Jūs varat prasīt vēlreiz pārskatīt šo lēmumu, atkārtoti izskatot pieteikumu (*re-determination*).
- Jūs varat pārsūdzēt atkārtoti izskatītā pieteikuma lēmumu Skotijas pirmā līmeņa šķīrējtiesā 31 dienas laikā no šī lēmuma. Apmeklējiet šo saiti, lai uzzinātu vairāk par to kā pieteikt atkārtoti izskatīt lēmumu un kā pārsūdzēt - <https://www.mygov.scot/child-disability-payment/disagree-decision>

Bērna pabalsts ziemas apkurei (*Child Winter Heating Assistance*)

Kas tas ir?

Katru gadu novembrī ģimenēm ar bērniem un jauniešiem, kuriem ir invaliditāte, tiek izmaksātas £214,10 - palīdzība mājokļa apkurei. Šis maksājuma apmērs tika noteikts 2022. gada novembrī un to pārskata katru gadu.

Kurš šo var saņemt?

Skotijas bērni un jaunieši ar invaliditāti, kuri saņem:

- augstāko likmi aprūpes elementam invaliditātes sadzīves pabalstam (bērniem),
- augstāko likmi aprūpes elementam bērna invaliditātes pabalstam,
- ja personas neatkarības pabalsta ikdienas sadzīves elements ir paaugstinātā likmē tiem, kuri ir vecumā no 16 līdz 18 gadiem.

Apmeklējiet šo saiti, lai uzzinātu vairāk par to, kurš var pieteikties -

<https://www.mygov.scot/child-winter-heating-assistance/who-can-get-child-winter-heating-assistance>

Kā pieteikties?

- Skotijas Sociālā nodrošinājuma pārvalde veiks šo pabalstu maksājumu automātiski, pamatojoties uz informāciju no Darba un pensiju departamenta.
- Pabalsts tiks ieskaitīts tajā pašā bankas kontā, kur tiek ieskaitīts invaliditātes sadzīves pabalsts (bērniem) vai personas neatkarības pabalsts. Kad jaunietim paliks 16, pabalsts tiks maksāts viņam pašam vai personai, kura viņu pārstāv.
- Apmeklējiet šo saiti, lai uzzinātu kā pieteikties, ja atrodaties ārpus Skotijas - <https://www.mygov.scot/child-winter-heating-assistance/who-can-get-child-winter-heating-assistance>

Ja Jūs neapmierina lēmums

Skotijas Sociālā nodrošinājuma pārvaldei pēc kāda laika var prasīt pārskatīt viņu lēmumu un to var izdarīt pa bezmaksas tālruni vai ar bezmaksas pasta pakalpojumu.

Lēmumu var pārsūdzēt Skotijas Pirmā līmeņa šķīrējtiesā, Sociālā nodrošinājuma kamerā.

Apmeklējiet šo saiti, lai uzzinātu vairāk par pieteikumu atkārtotu izskatīšanu un apelāciju, kā arī atradīsiet kontaktinformāciju - <https://www.mygov.scot/if-you-do-not-agree-with-a-benefit-decision>

5 pabalsti, ko maksā Skotijas Sociālā nodrošinājuma pārvalde

1. Labs sākums piešķirums/ pabalsts - grūtniecības un mazuļa maksājums

Šis pabalsts ir £642,35 apmērā par pirmā bērna piedzimšanu un £321,20 apmērā par visiem nākošajiem bērniem. Papildus £321,20 maksā par vairāku bērnu dzimšanu. Pabalsts attiecas uz laika posmu starp 24.-to grūtniecības nedēļu un līdz mazulis ir 6 mēnešus vecs. Šis pabalsta apjoms tika noteikts 2022. gada aprīlī.

Apmeklējiet šo saiti, lai saņemtu uzzinātu vairāk - <https://www.mygov.scot/best-start-grant-best-start-foods/how-it-works>

2. Labs sākums - pārtika

Pabalsts £18 apjomā tiek maksāts katru 4.-to nedēļu grūtniecības laikā un par bērniem vecumā no 1 līdz 3 gadiem. Šis pabalsta apmērs par bērnu vecumā līdz 1 gadam ir £36 un tiek maksāts katru 4.-to nedēļu. Šo pabalstu izsniedz ar bezskaidras naudas karti Mastercard, kas paredzēta sarakstā noteiktu veselīgu pārtikas produktu iegādei. Šis pabalsta apjoms noteikts 2021. gada aprīlī.

Apmeklējiet šo saiti, lai uzzinātu vairāk - <https://www.mygov.scot/best-start-grant-best-start-foods/how-it-works>

3. Skotijas bērnu pabalsts

Pabalsts £80 apjomā tiek maksāts katru 4.-to nedēļu par katru bērnu vecumā līdz 6 gadiem. Šis pabalsts tiek papildus maksāts ģimenēm, kuras saņem noteiktus pabalstus, lai palīdzētu ar bērnu aprūpes izmaksām. Pabalsta likme noteikta 2022. gada aprīlī.

Apmeklējiet šo saiti, lai saņemtu vairāk informācijas - <https://www.mygov.scot/scottish-child-payment>

4. Labs sākums - sākumizglītības pabalsts

Pabalsts £267,65 apjomā par bērniem vecumā no 2 līdz 3,5 gadiem. Šo pabalstu var saņemt pat ja bērns neapmeklē bērnu dārzu. Pabalsta apjoms noteikts 2022. gada aprīlī.

Apmeklējiet šo saiti, lai saņemtu vairāk informācijas - <https://www.mygov.scot/best-start-grant-best-start-foods/how-it-works>

5. Labs sākums - skolas vecuma pabalsts

Šis maksājums £267,65 apjomā palīdz segt izmaksas bērniem uzsākot skolas gaitas. Šis pabalsta apjoms noteikts 2022. gada aprīlī. Apmeklējiet šo saiti, lai saņemtu vairāk informācijas - <https://www.mygov.scot/best-start-grant-best-start-foods/how-it-works>

Kā pieteikties?

Jūs varat pieteikties uz šo/šiem pabalstu/iem tiešsaistē, pa bezmaksas tālruni vai izmantojot bezmaksas pasta pakalpojumu. Apmeklējiet šo saiti, lai uzzinātu vairāk par to kā pieteikties - <https://www.mygov.scot/best-start-grant-best-start-foods/how-to-apply>

Apmeklējiet šo saiti, lai uzzinātu, kuri no pabalstiem dod Jums tiesības pieteikties konkrēti šiem pabalstiem/ maksājumiem - <https://www.mygov.scot/best-start-grant-best-start-foods/best-start-apply>

Ja Jūs neapmierina lēmums

Skotijas Sociālā nodrošinājuma pārvaldei pēc kāda laika var prasīt pārskatīt viņu lēmumu un to var izdarīt pa bezmaksas tālruni vai ar bezmaksas pasta pakalpojumu.

Lēmuma apelācija iesniedzama Skotijas Pirmā līmeņa šķīrējtiesas Sociālā nodrošinājuma kamerā (izņēmums - Labs sākums - pārtika).

Apmeklējiet šo saiti, lai uzzinātu vairāk par pieteikumu atkārtotu izskatīšanu un apelāciju, kā arī atradīsiet kontaktinformāciju - <https://www.mygov.scot/if-you-do-not-agree-with-a-benefit-decision>

Jaunā aprūpētāja piešķirums (Young Carer Grant)

Kas tas ir?

Jauniešiem vecumā no 16 līdz 18 gadiem katru gadu tiek piešķirts pabalsts £326,65 apjomā, ja viņi aprūpē personu, kura saņem invaliditātes pabalstu. Maksājums tiek ieskaitīts jebkurā bankas kontā, ko norāda jaunais aprūpētājs. Šis pabalsta apjoms noteiks 2022. gada aprīlī.

Kurš šo var saņemt?

Aprūpētajam ir jāveic aprūpe vismaz 3 mēnešus, vidēji 16 stundas nedēļā. Jaunajam aprūpētajam jā rūpējas par personu, kura saņem atbilstošus pabalstus. Lai uzzinātu, kam tiesības pieteikties, apmeklējiet šo saiti - <https://www.socialsecurity.gov.scot/asset-storage/production/downloads/Young-Carer-Grant-factsheet-English.pdf>

Kā pieteikties?

Jūs varat pieteikties uz šo pabalstu tiešsaistē, pa bezmaksas tālruni vai izmantojot bezmaksas pasta pakalpojumu. Apmeklējiet šo saiti, lai uzzinātu vairāk par to kā pieteikties - <https://www.mygov.scot/young-carer-grant/how-to-apply>

Ja Jūs neapmierina lēmums

Skotijas Sociālā nodrošinājuma pārvaldei var prasīt pārskatīt viņu lēmumu pēc kāda laika un to var izdarīt pa bezmaksas tālruni vai ar bezmaksas pasta pakalpojumu.

Lēmumu var pārsūdzēt Skotijas Pirmā līmeņa šķīrējtiesā, Sociālā nodrošinājuma kamerā.

Apmeklējiet šo saiti, lai uzzinātu vairāk par pieteikumu atkārtotu izskatīšanu un apelāciju, kā arī uzzināt kontaktinformāciju - <https://www.mygov.scot/if-you-do-not-agree-with-a-benefit-decision>

Aprūpētāja pabalsta papildus maksājums (Carer allowance supplement)

Kas tas ir?

Personas, kuras noteiktos datumos saņem pilnu vai daļēju aprūpētāja pabalstu, saņem £247,50 maksājumu. Šo pabalstu izmaksā automātiski katrus sešus mēnešus. Pabalsta apjoms noteikts 2022. gada aprīlī. Un to pārskata katru gadu.

Kurš šo var saņemt?

Skotijā dzīvojošie aprūpētāji, kuri saņem aprūpētāja pabalstu, papildus maksājumu saņem divas reizes gadā.

Kā pieteikties?

Jūs varat pieteikties uz šo pabalstu tiešsaistē, pa bezmaksas tālruni vai izmantojot bezmaksas pasta pakalpojumu. Apmeklējiet šo saiti, lai uzzinātu vairāk par to kā pieteikties - <https://www.mygov.scot/carers-allowance-supplement/applying-outside-of-scotland>

Ja Jūs neapmierina lēmums

Lēmumu par aprūpētāja pabalsta papildus maksājuma atkārtotu izskatīšanu vai apelāciju var veikt, ja personai ir saites ar Skotiju, bet tā dzīvo ārpus AK, bet Eiropas ekonomiskajā zonā vai Šveicē.

Skotijas Sociālā nodrošinājuma pārvaldei, pēc kāda laika, var prasīt pārskatīt viņu lēmumu un to var izdarīt pa bezmaksas tālruni vai ar bezmaksas pasta pakalpojumu.

Lēmumu var pārsūdzēt Skotijas Pirmā līmeņa šķīrējtiesā, Sociālā nodrošinājuma kamerā.

Apmeklējiet šo saiti, lai uzzinātu vairāk par pieteikumu atkārtotu izskatīšanu un apelāciju, kā arī atrast kontaktinformāciju - <https://www.mygov.scot/if-you-do-not-agree-with-a-benefit-decision>

Pabalsts, uzsākot darbu (Job Start Payment)

Kas tas ir?

16 līdz 24 gadus vecas personas, kuras uzsāk darbu pēc 6 vai vairāk mēnešu bezdarba, saņem pabalstu £267,65 apjomā. Personas ar bērniem saņem £428,25. Pabalsta apjoms noteikts 2022. gada aprīlī.

Kurš šo var saņemt?

- Personas vecumā no 16 līdz 24 gadiem vai arī personas, kuras pamet aprūpi (*care leavers*) un ir vecumā no 16 līdz 25 gadiem. Pabalsta saņēmējam jābūt nodrošinātam darba piedāvājumam un jādzīvo Skotijā tajā dienā, kad darba piedāvājums tika saņemts. Nosacījums darbam - vismaz 12 stundas nedēļā vai vidēji 12 stundas nedēļā 4 nedēļu laika posmā.
- Nosacījums pabalsta saņēmējam - bez darba un saņem atbilstošu pabalstu 6 mēnešus un ilgāk. Apmeklējiet šo saiti, lai uzzinātu vairāk par atbilstošiem pabalstiem - <https://www.socialsecurity.gov.scot/asset-storage/production/downloads/Job-Start-Payment-factsheet-English.pdf>

Kā pieteikties?

Jūs varat pieteikties uz šo pabalstu tiešsaistē, pa bezmaksas tālruni vai izmantojot bezmaksas pasta pakalpojumu. Apmeklējiet šo saiti, lai uzzinātu vairāk par to kā pieteikties - <https://www.mygov.scot/job-start-payment/how-to-apply>

Ja Jūs neapmierina lēmums

Pēc noteikta laika Skotijas Sociālā nodrošinājuma pārvaldei var lūgt pārskatīt viņu lēmumu.

Apmeklējiet šo saiti, lai uzzinātu vairāk par pieteikumu atkārtotu izskatīšanu un apelāciju, kā arī atrast kontaktinformāciju - <https://www.mygov.scot/if-you-do-not-agree-with-a-benefit-decision>

Apbedīšanas pabalsts (*Funeral Support Payment*)

Kas tas ir?

- Tas ir vienreizējs pabalsts tiem, kuri saņem noteiktus pabalstus un paredzēts palīdzēt segt bērnu izdevumus, ja mirusī persona dzīvoja AK. Apmeklējiet šo saiti, lai uzzinātu vairāk par pabalsta likmēm, kādas tiek maksātas Jūsu apvidū - <https://www.mygov.scot/funeral-support-payment/who-can-apply-and-when>
- Šis pabalsts paredzēts bērēm, kuras notiek AK, ar izņēmumiem arī ES valstīs, Islandē, Lihtenšteinā, Norvēģijā un Šveicē. Apmeklējiet šo saiti (sadaļā "Kurš var saņemt apbedīšanas pabalstu?"), lai uzzinātu vairāk par bērēm ārpus AK - [https://www.citizensadvice.org.uk/scotland/benefits/bereavement-and-funeral-benefits/bereavement-and-funeral-benefits/scottish-funeral-support-payment/#Who can get the funeral support payment](https://www.citizensadvice.org.uk/scotland/benefits/bereavement-and-funeral-benefits/bereavement-and-funeral-benefits/scottish-funeral-support-payment/#Who%20can%20get%20the%20funeral%20support%20payment)

Kurš šo var saņemt?

- Persona, kuras dzīvesvieta ir Skotijā un kura apmaksā bērnu izdevumus.
- Jums jāsaņem viens no sekojošiem pabalstiem: universālais pabalsts, ieņēmumu atbalsta pabalsts, nodarbinātības atbalsta pabalsts (ar ienākumiem saistīts), nodarbinātības un atbalsta pabalsts (ar ienākumiem saistīts), pensijas pabalsts (*Pension credit*), mājokļa pabalsts, nodokļu pabalsts (bērni) un nodokļu pabalsta invaliditātes elements.

Kā pieteikties?

- Pirms pieteikuma iesniegšanas jāsaņem piekrišana no apbedīšanas biroja, ka pieteikums tiks apspriests Skotijas Sociālā nodrošinājuma pārvaldē. Miršanas faktam jābūt reģistrētam Skotijā.
- Jūs varat pieteikties uz šo pabalstu tiešsaistē, pa bezmaksas tālruni vai izmantojot bezmaksas pasta pakalpojumu. Apmeklējiet šo saiti, lai uzzinātu vairāk par to kā pieteikties - <https://www.mygov.scot/funeral-support-payment/how-to-apply>

Ja Jūs neapmierina lēmums

- Skotijas Sociālā nodrošinājuma pārvaldei pēc kāda laika var prasīt pārskatīt viņu lēmumu un to var izdarīt pa bezmaksas tālruni vai ar bezmaksas pasta pakalpojumu.
- Lēmumu var pārsūdzēt Skotijas Pirmā līmeņa šķīrējtiesā, Sociālā nodrošinājuma kamerā.
- Apmeklējiet šo saiti, lai uzzinātu vairāk par pieteikumu atkārtotu izskatīšanu un apelāciju, kā arī atrast kontaktinformāciju - <https://www.mygov.scot/if-you-do-not-agree-with-a-benefit-decision>

Jaunais pieaugušo invaliditātes pabalsts (new Adult Disability Payment)

Papildinājums – ir ieviests jauns pabalsts, pieaugušo invaliditātes pabalsts. Pieteikumi tiek pieņemti sākotnēji no trīs apdzīvoto vietu iedzīvotājiem (pilotprojekts), kas pakāpeniski tiks ieviests visā Skotijā. Šeit uzzināsiet vairāk: <https://www.socialsecurity.gov.scot/news-events/news/adult-disability-payment-pilot-opens-for-new-applications>

LŪDZAM IEVĒROT: šis ir datu apkopojums tiesībām, uz kurām Jūs varat pretendēt. Šis nav Jūsu tiesību pilns juridisks apraksts un nevar tikt uzskatīts par juridisku konsultāciju. Ja Jūs vēlaties saņemt detalizētu juridisku informāciju par Jūsu tiesībām un uzzināt kā tā var iespaidot Jūsu personīgos apstākļus, lūdzu konsultējieties ar kvalificētu juristu vai konsultantu. Šajā dokumentā sasaistīto ārējo tīmekļa vietņu saturs ir angļu valodā

Atbalsts no Kopienas spēju un noturības fonda (Skotijas brīvprātīgo organizāciju padome) un Skotijas valdības. [29/04/2022]